

ISKOLAI MOBILITÁS-VIZSGÁLAT KERESZTÉNY ROMA SZAKKOLLÉGIUMOK HALLGATÓINAK KÖRÉBEN

Szerző: **VIRÁG Ádám**, II. évfolyam (viragadam1990@gmail.com)

Témavezető: **Dr. JENEY Teréz**, főiskolai tanár

Intézmény: Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Politikatudományi és Szociológiai Intézet,
Szociológia és Szociálpolitika Tanszék, Debrecen

A dolgozat ismerteti a roma/cigány kisebbség oktatási mobilitására vonatkozó adatokat és elméleti kereteket. A társadalmi mobilitás-kutatások eredményei (Andorka Rudolf, 1990; Boreczky Ágnes, 2004, 2007; Róbert Péter, 2006) igazolják, hogy az iskola nagyon fontos mobilitási csatorna. Az iskolázottság különösen meghatározó tényező a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – mint például a romák/cigányok – esetében, mivel a felsőoktatásban való részvétel, az értelmiségivé válás az egyének mobilizációján keresztül nagymértékben hozzájárul a társadalmi integrációjukhoz.

2011-ben a magyarországi történelmi egyházak (római katolikus, görögkatolikus, református, evangélikus) a szakkollégiumi keretekben folyó hátránykezelés mellett felvállalták a cigány/roma felzárkózás támogatását és megalakították a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatot (KRSZH). A keresztény roma szakkollégiumok célja a közösségi felelősségvállalás és a közéleti szerepvállalás iránt elkötelezett keresztény értékrendű, aktív társadalmi párbeszédet folytatni képes roma értelmiség létrejöttének segítése.

Kutatásom célja annak vizsgálata, hogy a keresztény roma szakkollégisták milyen iskolai mobilitás-mintázatokkal rendelkeznek. Arra a kérdésre is keresem a választ, hogy a diploma megszerzése után jellemzően hány lépcsős mobilitással integrálódnak a társadalomba. Kutatásomba három szakkollégium (a nyíregyházi evangélikus, a debreceni református és a debreceni görögkatolikus) 42 olyan hallgatóját vontam be, akik a kollégiumba való jelentkezéskor cigánynak/romának vallották magukat. Egy 20 kérdésből álló kérdőív segítségével elemeztem a hallgatók szociális háttérváltozóit, ezen belül elsősorban a nagyszülők, szülők és testvérek iskolai végzettségét.

A kutatásom azt igazolja, hogy a hallgatók nagy része első generációs értelmiségi lesz, többségük esetében többlépcsős iskolai mobilitást figyelhetünk meg. Eredményeim alapján kijelenthető, hogy a vizsgálatba bevont szakkollégisták továbbtanulási terveit, aspirációit az anyák jóval erősebben befolyásolják, mint az apák.

Kulcsszavak: mobilitás, felsőoktatás, roma szakkollégium

AN EXAMINATION OF THE SOCIAL MOBILITY PATTERNS OF ROMA STUDENTS WITHIN CHRISTIAN COLLEGES

Author: **Ádám VIRÁG**, second-year student (viragadam1990@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Teréz JENEY**, college professor

Institution: University of Debrecen, Faculty of Arts, Institute of Political Science and Sociology, Debrecen

The study presents the data and theoretical framework concerning the social mobility of the Roma/Gypsy minority within the Hungarian education system. Results of social mobility studies (Andorka Rudolf 1990; Boreczky Ágnes 2004, 2007; Róbert Péter 2006) have clearly shown school to be a very significant channel of mobility. Schooling is of exceptional importance for disenfranchised groups – such as the Roma/Gypsies – as elevating the individual into the intelligentsia through participation in higher education greatly contributes to the social integration of the group as a whole.

In 2011 churches traditionally active in Hungary (Roman Catholic, Greek Catholic, Reformed, Evangelical) took it upon themselves to complement existing affirmative action programmes and established the Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat (KRSZH), an organised network of Christian colleges for Roma students. It is the purpose of these Christian Roma colleges to aid the emergence of a Roma intelligentsia which is driven by Christian ethics, is ardently aware of its social responsibility, and is willing and able to participate in active nation-wide social dialogue.

The purpose of my study is to analyse the social mobility patterns of Roma students within these institutions. I also attempt to observe the number of steps these students are yet to take after graduation until they are fully integrated into society. For my study I included 42 students of three institutions (an Evangelical college in Nyíregyháza, and one Reformed and one Greek Catholic college in Debrecen), all of whom self-identified as Roma/Gypsy at the time of their enrolment. I used a questionnaire with 20 questions to identify the social background of the individual students, focusing primarily on the education received by their grandparents, parents, and siblings. My study evidences that the majority of the students are going to be first generation intelligentsia, and most of them advanced several social classes by the end of their education. My findings also present decisive evidence that mothers of the targeted students exert a much more significant influence on future plans and aspirations for further education than the fathers do.

Keywords: **mobility, higher education, Roma affirmative action**